

Høringsinnspill til Representantforslag 160 S (2025-2026) om skjerpet straff for psykisk vold

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til representantforslag 160 S (2025-2026) om å skjerpe straffen for psykisk vold. Psykisk vold mot kvinner og vold i nære relasjoner er et alvorlig samfunnsproblem, og en alvorlig likestillings- og folkehelseutfordring.

Ombudet er i likhet med forslagsstillerne bekymret for at terskelen for å bli dømt for psykisk mishandling i nære relasjoner er for høy. I likhet med dem og med utvalget bak NOU 2024: 13 Lov og frihet, mener Likestillings- og diskrimineringsombudet at forbudet mot psykisk vold i straffeloven må tydeliggjøres, og at det bør innføres endringer som senker terskelen for hva som kan anses som straffbar psykisk vold.

I sin siste evaluering av Norge, anbefalte GREVIO (komiteen som følger opp konvensjonspartenes etterlevelse av Istanbulkonvensjonen) innføringen av et eget straffebud om psykisk vold.¹ Komiteen uttrykker i den forbindelse bekymring for at få saker om psykisk vold i nære relasjoner blir anmeldt, etterforsket, påtalt og leder til domfellelse. Fordi mishandlingsbestemmelsen (§ 282) både omfatter psykisk og fysisk vold, og fordi det ikke skilles mellom disse voldsformene i kriminalstatistikken, er det også vanskelig å vite om lovgivningen er treffsikker nok og faktisk kriminaliserer psykisk vold. For bedre å fange opp de straffbare handlingene som omfattes av artikkel 33 i Istanbulkonvensjonen (psykisk vold), og for å øke bevisstheten – blant annet gjennom opplæring av dommere, påtalemyndigheter og juridiske fagpersoner – om den kjønnsrelaterte karakteren av og konsekvensene av psykisk vold, mener ombudet, i likhet med GREVIO, at det som utgangspunkt bør innføres et eget straffebud om psykisk vold/mishandling i straffeloven.

Dersom det likevel ikke innføres et eget straffebud mot psykisk vold, mener ombudet, i likhet med forslagsstillerne, at det må tydeliggjøres at psykisk vold er forbudt etter ulike straffebud i straffeloven. Blant annet bør det presiseres at psykisk vold og annen mishandling enn den fysiske, for eksempel kontrollerende atferd, digital vold, materiell vold, økonomisk vold osv., inngår i gjerningsbeskrivelsen i straffeloven § 282 og § 283, og at psykiske krenkelser alene kan utgjøre mishandling i strid med disse bestemmelsene. Videre bør det presiseres at også enkelttilfeller av psykisk vold, dersom den er alvorlig, kan rammes av straffeloven § 282. Når det gjelder straffeloven § 266 om hensynsløs atferd, mener ombudet at gjerningsbeskrivelsen bør endres slik at det framgår at kontrollerende og nedverdiggende atferd også rammes. Samtidig understreker vi at strafferammen etter § 282 og etter § 266 er ulik. Det er viktig at man ikke gjør endringer i straffeloven som fører til at psykisk vold

---

¹ GREVIO (2022) avsnitt 178: <https://rm.coe.int/grevio-inf-2022-30-report-norway-eng-pour-publication/1680a923f8>

vurderes etter § 266, der atferden egentlig burde vurderes og straffes etter § 282. Vi anbefaler til sist å vurdere om man også i § 282 bør tilføye de mest vanlige formene for psykisk vold i gjerningsbeskrivelsen, herunder kontroll og nedverdiggende behandling. Det kan også bidra til at alvorlig psykisk vold ikke nedsubsummeres til hensynsløs atferd, der dette ikke er riktig.

Sendt inn 30.03.2026